

MATRYCA WALIDACJI
DLA KWALIFIKACJI WOLNORYNKOWEJ
„WYKORZYSTANIE DUŻYCH MODELI JĘZYKOWYCH”

INSTYTUCJA CERTYFIKUJĄCA:
POLSKI INSTYTUT KOMPETENCJI PRZYSZŁOŚCI

ul. Ligocka 103, bud. 8, 40-568 Katowice

KRS: 0001097397, NIP: 6343037402

ZESTAW 1. Podstawy wykorzystywania dużych modeli językowych

Efekt 1.1 Wyjaśnia pojęcie dużego modelu językowego

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 1.1.1 Definiuje pojęcie dużego modelu językowego (LLM).	Część teoretyczna – test wiedzy; pytanie jednokrotnego wyboru lub dopasowanie pojęcie–definicja.	Arkusz testu wiedzy / system testowy.	„Które z poniższych zdań najlepiej definiuje duży model językowy (LLM)?” (4 odpowiedzi, 1 poprawna).
K 1.1.2 Omawia zasady i zastosowanie dużych modeli językowych.	Test wiedzy; pytania wielokrotnego wyboru, prawda/fałsz, porządkowanie etapów.	Arkusz testu, schemat do uzupełnienia.	Zadanie (test): 1) Uporządkuj etapy działania LLM: „wejście tekstowe -> tokenizacja -> predykcja kolejnych tokenów -> generowanie odpowiedzi”. 2) Wskaż poprawny przykład zastosowania LLM w praktyce (np. podsumowanie dokumentu, klasyfikacja zgłoszeń, generowanie odpowiedzi), i krótko uzasadnij wybór.

Efekt 1.2 Omawia korzyści płynące ze stosowania dużych modeli językowych w różnych dziedzinach

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 1.2.1 Wskazuje dziedziny, w których duże modele językowe są stosowane do osiągnięcia lepszych wyników.	Test wiedzy; pytanie wielokrotnego wyboru (zaznacz wszystkie poprawne branże).	Arkusz testu / system testowy.	„W których z poniższych obszarów LLM mogą podnieść efektywność pracy? (wybierz wszystkie poprawne odpowiedzi)”.
K 1.2.2 Omawia zastosowanie dużych modeli językowych w praktyce, ilustrując korzyści płynące z ich wykorzystania.	Test wiedzy; pytanie scenariuszowe jednokrotnego wyboru.	Arkusz testu.	Case: opis pracy zespołu obsługi klienta → „Która z odpowiedzi najlepiej opisuje korzyści z zastosowania LLM w opisanej sytuacji?”.

Efekt 1.3 Opisuje proces trenowania dużych modeli językowych

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 1.3.1 Opisuje pojęcia związane z tworzeniem dużych modeli językowych (np. tokenizacja, uczenie nienadzorowane, uczenie nadzorowane, modele sekwencyjne).	Test wiedzy; dopasowanie pojęcie–definicja, prawda/fałsz.	Arkusz testu.	„Dopasuj pojęcia (tokenizacja, uczenie nadzorowane, uczenie nienadzorowane) do ich opisów.”

K 1.3.2 Opisuje etapy trenowania dużych modeli językowych (np. zbieranie i przygotowywanie danych, wybór architektury modelu, trenowanie modelu, walidacja i testowanie, optymalizacja, wdrażanie, monitorowanie i aktualizacja).	Test wiedzy; zadanie porządkowania etapów, uzupełnianie luk w schemacie.	Arkusze testu ze schematem.	„Ułóż etapy cyklu życia dużego modelu językowego w poprawnej kolejności.”
K 1.3.3 Omawia proces strojenia hiperparametrów dużych modeli językowych.	Test wiedzy; pytania jednokrotnego / wielokrotnego wyboru.	Arkusze testu.	„Które z poniższych przykładów są hiperparametrami dużego modelu językowego?” (np. temperatura, rozmiar warstwy, długość kontekstu).

Efekt 1.4 Wykorzystuje gotowe duże modele językowe do generowania tekstu na podstawie zestawu danych

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 1.4.1 Prezentuje sposób instalacji i konfiguracji najczęściej stosowanych bibliotek (np. GPT - Generative Pre-trained Transformer, BART - Bidirectional and Auto-Regressive Transformers) oraz związanych z nimi narzędzi.	Test wiedzy; pytania wielokrotnego wyboru i dopasowanie (model ↔ sposób dostępu).	Arkusze testu; opis modeli dostępnych w IC.	„Dopasuj bibliotekę/narzędzie do jego instalacji i konfiguracji (np. biblioteka do pracy z modelami GPT/BART, narzędzie do uruchomienia modelu open source)”.
K 1.4.2 Przygotowuje dane wejściowe do generowania tekstu w języku naturalnym za pomocą dużych modeli językowych.	Część praktyczna – zadanie praktyczne z obserwacją.	Stanowisko z dostępem do min. 2 modeli (komercyjny + open-source); arkusz obserwacji.	Zadanie: „Przygotuj prompt, który pozwoli wygenerować streszczenie raportu dla zarządu w max. 10 zdaniach, w tonie formalnym.”
K 1.4.3 Uruchamia duży model językowy.	Część praktyczna – zadanie praktyczne z obserwacją; możliwość krótkiego wywiadu.	Środowisko LLM; arkusz oceny zadania.	Kandydat loguje się / uruchamia model, wprowadza przygotowany prompt i zapisuje wygenerowany tekst zgodnie z instrukcją.

ZESTAW 2. Wykorzystanie dużych modeli językowych w ramach zadania lub domeny

Efekt 2.1 Wykorzystuje wstępnie trenowane duże modele językowe

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
----------------------	---------------------	---------------------	---------------------------------

K 2.1.1 Przedstawia proces dostosowania dużych modeli językowych do konkretnego zadania lub konkretnej domeny.	Test wiedzy; zadanie porządkowania kroków, wielokrotnego wyboru.	Arkusz testu.	„Ułóż kroki dostosowania LLM do domeny (np. finansowej) w poprawnej kolejności.”
K 2.1.2 Dostosowuje duży model językowy do wskazanego zadania lub wskazanej domeny.	Część praktyczna – zadanie praktyczne z obserwacją.	Środowisko z min. 2 modelami; arkusz oceny zadania.	Zadanie: „Wybierz model i sposób pracy z nim, aby przygotować roboczy raport z danych tekstowych klienta z branży X.”
K 2.1.3 Generuje tekst przy użyciu dużego modelu językowego dostosowanego do tego zadania lub do tej domeny.	Część praktyczna – zadanie praktyczne.	Środowisko LLM; arkusz oceny.	Kandydat generuje tekst (np. opis usługi, streszczenie dokumentu) zgodny z domeną i celem zadania.

Efekt 2.2 Wykorzystuje techniki inżynierii instrukcji (prompt engineering) do efektywnego zastosowania LLM

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 2.2.1 Wyjaśnia pojęcie inżynierii instrukcji (prompt engineering).	Test wiedzy; pytanie jednokrotnego wyboru + dopasowanie pojęć-opis.	Arkusz testu / system testowy.	„Co oznacza pojęcie 'prompt engineering' w kontekście dużych modeli językowych?”
K 2.2.2 Omawia, jak instrukcja (prompt) wpływa na wyniki generowane przez duże modele językowe.	Test wiedzy; wielokrotnego wyboru, prawda/fałsz.	Arkusz testu.	Stwierdzenia typu: „Im mniej informacji w prompt, tym lepsza odpowiedź” - kandydat ocenia P/F i wskazuje uzasadnienie z listy.
K 2.2.3 Tworzy efektywną instrukcję (prompt).	Część praktyczna - zadanie praktyczne z obserwacją.	Środowisko LLM; arkusz oceny promptu.	Zadanie: „Przygotuj prompt, który wymusi odpowiedź w formie tabeli porównującej 3 rozwiązania, z jasno określonymi kryteriami kolumn.”
K 2.2.4 Analizuje jakość i użyteczność wyników generowanych przez duży model językowy przy użyciu różnych instrukcji (promptów) i strategii.	Test wiedzy; zadanie analityczne (ocena wyników) lub ranking/dopasowanie.	Arkusz testu z przykładami promptów i wyników.	„Porównaj wyniki wygenerowane dla 2-3 różnych promptów/strategii (np. z rolą, z przykładami, z ograniczeniami) i wskaż, który wynik jest najbardziej użyteczny względem kryteriów: adekwatność, kompletność, spójność, format.”
K 2.2.5 Wykorzystuje inżynierię instrukcji (prompt engineering) w kontekście zastosowań dużych modeli językowych (np. analiza tekstu, generowanie treści,	Część praktyczna - zadanie praktyczne z obserwacją; opcjonalnie wywiad swobodny (rozmowa z komisją).	Środowisko LLM; zestaw krótkich materiałów wejściowych (np. tekst/FAQ); arkusz oceny.	Zadanie: „Wybierz kontekst (analiza tekstu / generowanie treści / automatyzacja). Zastosuj prompt engineering (rola, kontekst, format, ograniczenia) i zaprezentuj wynik wraz z krótkim uzasadnieniem przyjętej strategii.”

automatyzacja zadań).			
-----------------------	--	--	--

Efekt 2.3 Ocenia jakość dużego modelu językowego na podstawie wygenerowanych tekstów

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 2.3.1 Wyjaśnia, jakie metryki automatyczne i manualne są stosowane do oceny jakości wygenerowanych tekstów.	Część teoretyczna – test wiedzy; pytania wielokrotnego wyboru, dopasowanie metryka–opis.	Arkusz testu (tabela metryk, definicje).	„Dopasuj metrykę / kryterium (np. adekwatność, spójność, poprawność) do jej opisu.”
K 2.3.2 Wyjaśnia, jak interpretować wyniki metryk automatycznych i manualnych stosowanych do oceny jakości wygenerowanych tekstów.	Test wiedzy; interpretacja krótkiej tabeli, pytanie jednokrotnego wyboru.	Arkusz testu z przykładową tabelą wyników.	„Który z modeli (A/B/C) daje najlepszy wynik według przedstawionych metryk i dlaczego?” (wybór + uzasadnienie z listy).
K 2.3.3 Stosuje metryki automatyczne i manualne do oceny jakości wygenerowanych tekstów.	Część praktyczna – zadanie praktyczne z obserwacją.	Srodowisko LLM; arkusz oceny tekstu (lista kryteriów) + ewentualnie prosty kalkulator / formularz.	Zadanie: kandydat generuje tekst przy użyciu LLM (np. streszczenie maili), a następnie wypełnia arkusz oceny (np. skala 1–5 dla: adekwatności, kompletności, spójności, stylu), zaznaczając poziom spełnienia każdego kryterium.
K 2.3.4 Interpretuje wyniki zastosowania metryk automatycznych i manualnych do oceny jakości wygenerowanych tekstów.	Część praktyczna – zadanie praktyczne (ciąg dalszy powyższego).	Arkusz oceny z miejscem na krótką konkluzję.	Kandydat formułuje 2–3 wnioski na podstawie własnej oceny: np. „tekst wymaga poprawy w obszarze X, Y; nadaje się / nie nadaje się do użycia bez modyfikacji”.

Efekt 2.4 Dostosowuje parametry dużych modeli językowych w celu uzyskania lepszych wyników

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 2.4.1 Omawia kluczowe parametry dużego modelu językowego (np. temperatura, wielkość okna kontekstowego).	Test wiedzy; pytania jednokrotnego / wielokrotnego wyboru.	Arkusz testu.	„Które parametry mają największy wpływ na kreatywność odpowiedzi modelu?”
K 2.4.2 Konfiguruje parametry dużych modeli językowych w celu poprawy	Część praktyczna - zadanie praktyczne z obserwacją;	Srodowisko LLM z możliwością zmiany parametrów; arkusz obserwacji/oceny.	Zadanie: kandydat konfiguruje parametry (np. temperatura, długość kontekstu) dla dwóch celów (np. precyzyjne streszczenie vs kreatywne propozycje), generuje

jakości generowanych tekstów.	możliwość krótkiego wywiadu swobodnego.		wyniki, porównuje je i wskazuje, które ustawienia poprawiają jakość (np. zgodność z celem, spójność, zwięzłość).
-------------------------------	---	--	--

ZESTAW 3. Wykorzystywanie dużych modeli językowych w środowisku pracy

Efekt 3.1 Wyjaśnia, w jaki sposób LLM mogą wspomagać proces analizy zbiorów danych tekstowych i formułowanie wniosków

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 3.1.1 Omawia, jak duże modele językowe mogą ułatwić analizę zbiorów danych tekstowych i pozyskiwanie istotnych informacji.	Test wiedzy; pytania wielokrotnego wyboru, dopasowanie zadanie – zastosowanie.	Arkusze testu.	„Dopasuj zadanie (streszczenie, ekstrakcja informacji, analiza sentymentu) do sposobu wykorzystania LLM.”
K 3.1.2 Omawia zastosowanie dużych modeli językowych w analizie zbiorów danych tekstowych (np. w badaniu sentymentu, ekstrakcji informacji, klasyfikacji tekstów).	Test wiedzy; scenariusze + jednokrotny wybór.	Arkusze testu.	„Które zastosowanie LLM jest najbardziej adekwatne w opisanym przypadku (badanie opinii klientów)?”
K 3.1.3 Demonstruje, jak wykorzystać duże modele językowe do analizy zbiorów danych tekstowych i formułowania wniosków.	Część praktyczna – zadanie praktyczne z obserwacją.	Zestaw przykładowych tekstów; środowisko LLM; arkusz oceny.	Zadanie: kandydat z pomocą LLM analizuje zestaw zgłoszeń klientów, identyfikuje główne problemy i formułuje wnioski w arkuszu.

Efekt 3.2 Wykorzystuje LLM do automatyzacji zadań związanych z analizą tekstu i przetwarzaniem języka naturalnego

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 3.2.1 Omawia proces integracji dużych modeli językowych z istniejącymi narzędziami w celu automatyzacji zadań związanych z analizą tekstu.	Test wiedzy; pytania wielokrotnego wyboru, dopasowanie „bloczek procesu → opis”.	Arkusze testu.	„Ułóż proste kroki procesu: dane → LLM → weryfikacja → rezultat.”
K 3.2.2 Demonstruje, jak używać dużych modeli językowych do automatyzacji różnych zadań przetwarzania języka naturalnego (np. tłumaczenie, podsumowywanie,	Część praktyczna – zadanie praktyczne z obserwacją.	Środowisko LLM; arkusz oceny zadania.	Zadanie: kandydat przygotowuje z pomocą LLM odpowiedzi na serię prostych zapytań klientów, zapisuje wyniki w wskazanej formie.

generowanie odpowiedzi na pytania).			
-------------------------------------	--	--	--

Efekt 3.3 Rozpoznaje zastosowania LLM w różnych branżach

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 3.3.1 Opisuje zastosowanie dużych modeli językowych w różnych branżach.	Test wiedzy; zadania dopasowania „branża → zastosowanie”.	Arkusze testu.	„Dopasuj branżę (marketing, obsługa klienta, HR) do przykładowego zastosowania LLM.”
K 3.3.2 Omawia korzyści i zagrożenia wynikające z zastosowania dużych modeli językowych w różnych branżach.	Test wiedzy; scenariusze, pytania wielokrotnego wyboru.	Arkusze testu.	Case: opis wdrożenia LLM w dziale HR → pytanie: „Jakie są główne korzyści i ryzyka w tej sytuacji?” (z listy).

ZESTAW 4. Etyka i odpowiedzialność w wykorzystywaniu dużych modeli językowych

Efekt 4.1 Charakteryzuje zagrożenia związane z wykorzystaniem LLM i możliwe działania minimalizujące te zagrożenia

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 4.1.1 Identyfikuje potencjalne zagrożenia związane z wykorzystaniem dużych modeli językowych (np. naruszenie prywatności, nieodpowiednie generowanie treści, dezinformacja, halucynacje).	Test wiedzy; wielokrotnego wyboru, dopasowanie „scenariusz → rodzaj ryzyka”.	Arkusze testu z krótkimi case'ami.	„Jakie ryzyko dominuje w opisanym przypadku użycia LLM?” (np. halucynacje, utrata prywatności).
K 4.1.2 Wskazuje metody minimalizowania zagrożeń związanych z wykorzystaniem dużych modeli językowych.	Test wiedzy; dopasowanie „ryzyko → działanie zapobiegawcze”.	Arkusze testu.	„Które działania najlepiej ograniczą ryzyko halucynacji / dezinformacji w opisywanym zastosowaniu LLM?”

Efekt 4.2 Charakteryzuje zasady ochrony danych osobowych w kontekście LLM

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 4.2.1 Identyfikuje potencjalne zagrożenia związane z wykorzystaniem dużych modeli językowych w kontekście ochrony danych osobowych.	Test wiedzy; pytania wielokrotnego wyboru i prawda/fałsz.	Arkusze testu.	„Które z poniższych danych NIE powinny być wprowadzane do publicznego LLM?” (lista danych).

K 4.2.2 Opisuje, jak duże modele językowe mogą wpłynąć na prywatność danych osobowych.	Test wiedzy; scenariusz MCQ.	Arkusze testu.	Case: pracownik wkleja fragment dokumentu z danymi osobowymi do LLM → „Jakie przepisy/zasady mogą zostać naruszone?”.
--	------------------------------	----------------	---

Efekt 4.3 Ocenia wpływ LLM na bezpieczeństwo danych instytucjonalnych

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 4.3.1 Identyfikuje możliwości naruszeń zasad ochrony danych instytucjonalnych.	Test wiedzy; case study, jedno- i wielokrotny wybór.	Arkusze testu.	„Czy w opisanej sytuacji (wklejenie strategii firmy do LLM) doszło do naruszenia zasad ochrony danych instytucjonalnych? Jakiego rodzaju?”.
K 4.3.2 Wyjaśnia, jak zasady ochrony danych instytucjonalnych wpływają na wykorzystywanie dużych modeli językowych.	Test wiedzy; dopasowanie „zasada bezpieczeństwa → przykład jej zastosowania przy LLM”.	Arkusze testu.	„Dopasuj zasadę (np. minimalizacja danych, ograniczanie dostępu) do opisanego przykładu użycia LLM.”

Efekt 4.4 Identyfikuje zagrożenia związane z dyskryminacją i uprzedzeniami możliwe przy wykorzystywaniu LLM

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 4.4.1 Wskazuje, w jaki sposób dane treningowe wpływają na generowanie treści dyskryminujących lub wyrażających uprzedzenia.	Test wiedzy; pytania wielokrotnego wyboru, prawda/fałsz.	Arkusze testu.	„Które stwierdzenia dotyczące wpływu danych treningowych na bias modeli są prawdziwe?”.
K 4.4.2 Wyjaśnia, jak zidentyfikować treści dyskryminujące lub wyrażające uprzedzenia i redukować występowanie tych treści w dużych modelach językowych.	Test wiedzy; analiza krótkich przykładów tekstów (MCQ).	Arkusze testu z przykładami odpowiedzi LLM.	„Czy poniższy fragment tekstu jest neutralny, czy zawiera potencjalnie dyskryminujące elementy? Co można zrobić, aby ograniczyć takie treści?”.

Efekt 4.5 Opisuje zasady przestrzegania praw autorskich w kontekście wykorzystywania LLM

Kryteria weryfikacji	Metoda(y) walidacji	Narzędzia walidacji	Pytanie/zadanie/polecenie/dowód
K 4.5.1 Wskazuje, w jaki sposób wykorzystywanie dużych modeli językowych może prowadzić do naruszenia praw autorskich.	Test wiedzy; scenariusze wielokrotnego wyboru.	Arkusze testu.	„W której z poniższych sytuacji istnieje największe ryzyko naruszenia praw autorskich przy korzystaniu z LLM?”.

K 4.5.2 Rozpoznaje sytuacje, w których wynik działania dużego modelu językowego może naruszyć prawa autorskie.	Test wiedzy; dopasowanie „opis sytuacji → ocena ryzyka naruszenia”.	Arkusze testu.	Przykłady: „tekst bardzo podobny do znanego artykułu”, „krótka parafraza” itd. Kandydat wybiera poziom ryzyka.
K 4.5.3 Wskazuje metody zapobiegania naruszeniom praw autorskich podczas wykorzystywania dużych modeli językowych.	Test wiedzy; pytania wielokrotnego wyboru.	Arkusze testu.	„Które praktyki pracy z LLM ograniczają ryzyko naruszeń praw autorskich?” (oznacz wszystkie poprawne odpowiedzi).